

Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. liepos 22 d. nutarimo Nr. 932 „Dėl Strateginių prekių licencijavimo taisyklių, Strateginių prekių kontrolės vykdymo taisyklių ir Sertifikatų karinę įrangą gaminančioms įmonėms gavėjoms išdavimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto derinimo pažyma

Eil. Nr.	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie pastabas ir pasiūlymus, į kuriuos nebuvo atsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies
1.	Valstybės saugumo departamento 2023-03-13 raštas Nr. 18-2788 ir 2023-08-31 raštas Nr. 18-9249	
1.1	<p>1. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos strateginių prekių kontrolės įstatymo (toliau – Įstatymas) 5 straipsnio 2 dalimi, siekiant užtikrinti kontrolės sistemos funkcionavimą, Vyriausybė turi nustatyti įvairių su strateginių prekių kontrole susijusių klausimų (pavyzdžiui, susijusių su strateginių prekių kontrole vykdančių institucijų bendradarbiavimu, kontrolės atlikimu konkrečiuose ūkio subjektuose, strateginių prekių kontrolei užtikrinti reikalingomis teisėkūros iniciatyvomis ir kt.) svarstymo tvarką, be to, įgyvendinant Įstatymo 8 straipsnio 2 ir 5 dalių, 11 straipsnio 1 dalies bei 13 straipsnio 1 dalies nuostatas, Vyriausybė turi nustatyti tranzito ir eksporto uždraudimo tvarką, duomenų apie eksportuotas, siųstas (persiųstas), importuotas, vežtas tranzitu prekes arba prekes, dėl kurių suteiktos tarpininkavimo paslaugos ir techninė pagalba, apskaitos ir teikimo tvarką. Taigi, atsižvelgiant į Projektu nauja redakcija dėstomo Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Strateginių prekių licencijavimo taisyklių, Strateginių prekių kontrolės vykdymo taisyklių ir Sertifikatų karinę įrangą gaminančioms įmonėms gavėjoms išdavimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Nutarimas) 1.1 papunktyje siūlomą teisės akto pavadinimą, Strateginių prekių <i>licencijavimo</i> taisyklių (toliau – Taisyklės) 1 punkte apibrėžtą šio teisės akto reguliavimo dalyką ir Taisyklių turinį, matyti, kad pateiktu Projektu nėra užtikrinamas tinkamas Įstatymo įgyvendinimas. Siūlytina Nutarimo 1.1 papunkčiu tvirtinamo teisės akto pavadinimą formuluoti abstrakčiau ir jame, be licencijavimo tvarkos, sureglamentuoti</p> <p style="padding-left: 40px;">Įstatymo 5 straipsnio 2 dalies, 8 straipsnio 2 ir 5 dalių, 11 straipsnio 1 dalies bei 13 straipsnio 1 dalies nuostatų įgyvendinimui užtikrinti būtinus teisinius santykius.</p>	<p>Iš dalies atsižvelgta.</p> <p>Pažymėtina, kad eksporto kontrolės tikslas- nustatyti strateginių prekių eksporto ribojimus ir sąlygas pagal licencijavimo sistemą apimančias priemones, nustatančias licencijavimo sistemą. Tai yra, licencijavimo taisyklės apima ne tik licencijos išdavimą, bet ir nustato priemones, apimančias visą eilę elementų ir kontrolės mechanizmą, apimančių tarpinstitucinį bendradarbiavimą, reikalavimus pateikiamiems dokumentams ir jų saugojimo sąlygas, tarptautinius įsipareigojimus, kontrolės atlikimo tvarką ir kt. (LRV nutarimu Nr. 932, taip pat teikiama nutarimo projektu patvirtinamos trejos taisyklės).</p> <p>Papildytas nutarimo projektas 3.2 punktu - Komisija sprendžia klausimus, susijusius su strateginių prekių eksporto, importo, tranzito, tarpininkavimo, techninės pagalbos, siuntimo Europos Sąjungoje (toliau – Sąjunga) ir įvežimo iš valstybės narės licencijavimu, galutinį panaudojimą patvirtinančių dokumentų ir sertifikatų karinę įrangą gaminančioms įmonėms gavėjoms išdavimu bei kontrolės atlikimu, taip pat atlieka kitas Komisijos darbo reglamente nustatytas funkcijas;</p> <p>Klausimų, susijusių su kontrole svarstymas nustatomas šiuo Vyriausybės nutarimu ir juo patvirtinamomis taisyklėmis. Įstatymo 2 straipsnyje nustatyta, kad Ekonomikos ir inovacijų ministerija organizuoja ir koordinuoja kontrolės darbus ir juos vykdo su kitomis institucijomis, ir klausimai taip pat svarstomi Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos sudaromoje Komisijoje. Taigi Vyriausybės nutarimu sudaroma Komisija ir Vyriausybė įpareigoja EIM patvirtinti Komisijos personalinę sudėtį ir darbo reglamentą. Tai svarbu nustatant Komisijos darbo organizavimą, komisijos narių pareigas ir teises.</p> <p>Papildytas Licencijavimo taisyklių 21 p. - Komisija teikia išvadas ir pasiūlymus Ekonomikos ir Inovacijų ministerijai dėl strateginių prekių</p>

<p>Pažymime, kad, vadovaudamasi Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 2021/821, nustatančio Sąjungos dvejopo naudojimo prekių eksporto, persiuntimo, susijusių tarpininkavimo paslaugų, techninės pagalbos ir tranzito kontrolės režimą, (toliau – Reglamentas) 7 straipsnio 1 dalimi, valstybė narė gali uždrausti tranzitą, o vadovaudamasi šio straipsnio 2 dalimi, prieš nusprenddama dėl tranzito uždraudimo kompetentinga institucija gali atskirais atvejais taikyti leidimo tranzitui reikalavimą (atitinkama nuostata įtvirtinta Įstatymo 8 straipsnio 2 dalyje). Taigi, Taisyklėse turi būti nustatyta, kuri institucija ir kokia tvarka uždraudžia tranzitą (kaip toks draudimas įforminamas), kokiais atvejais ši institucija nusprendžia prieš uždrausdama tranzitą taikyti leidimo reikalavimą, kaip apie tai informuojamas ūkio subjektas ir kokia tvarka toks leidimas išduodamas arba ne (pažymėtina, kad šiuo atveju ūkio subjektas ne pats inicijuoja tranzito leidimo gavimą, o valstybės institucijos). Atkreiptinas dėmesys, kad Reglamento 23 straipsnio 1 dalimi valstybės narės įpareigojamos pranešti Europos Sąjungos Komisijai apie kompetentingą instituciją, įgaliotą uždrausti tranzitą. Atitinkamas reguliavimas būtinas ir Reglamento 9 straipsnio (Įstatymo 8 straipsnio 5 dalies), taip pat Reglamento 27 straipsnio (Įstatymo 13 straipsnio 1 dalies) nuostatų įgyvendinimui.</p> <p>Kartu atkreiptinas dėmesys, kad Nutarimo preambulėje brauktinos nuorodos į Įstatymo 6 straipsnio 1 ir 2 dalis, 7 straipsnio 3, 4, 9 ir 14 dalis (paliekant nuorodą tik į šio straipsnio 15 dalį), 10 straipsnio 3 dalį, kaip nenustatančias Lietuvos Respublikos Vyriausybei jokių įgaliojimų, o papildomai nuorodos įrašytinos į Įstatymo 5 straipsnio 1 dalį, 6 straipsnio 11 dalį ir 13 straipsnio 1 dalį.</p> <p>2. Siekdami tinkamai įgyvendinti Reglamento 4 straipsnio 1 dalies, 5 straipsnio 1 dalies, 6 straipsnio 1 dalies, 9 straipsnio 1 ir 2 dalių, 10 straipsnio 1 dalies, 11 straipsnio 2 dalies nuostatas, siūlome Taisyklėse nustatyti tvarką ir aiškias procedūras, kaip nustatomas poreikis institucijoms įvertinti ir teikti informaciją, kad Reglamento I priede neišvardytos prekės visos arba iš dalies gali būti skirtos bet kuriam iš Reglamento 4 straipsnio 1 dalyje nurodytų naudojimo tikslų, kaip Ekonomikos ir inovacijų ministerija, kaip kompetentinga institucija, apie šiuos tikslus informuoja eksportuotojus arba praneša tarpininkams, taip pat, kaip nustatomas leidimo reikalavimas Reglamento 11 straipsnio 2 dalies pagrindu. Siūlome Taisyklėse numatyti, kad Ekonomikos ir inovacijų ministerija, įgyvendindama Reglamento 4 straipsnio 1 dalį bei 9 straipsnio 2 dalį, konkrečius eksportuotojus gali informuoti tiek individualiai,</p>	<p>eksporto, importo, tranzito, tarpininkavimo, techninės pagalbos, siuntimo Europos Sąjungoje (toliau – Sąjunga) ir įvežimo iš valstybės narės licencijų ir leidimų galutinį panaudojimą patvirtinančių dokumentų ir sertifikatų karinę įrangą gaminančioms įmonėms gavėjoms išdavimo, priima sprendimus dėl licencijų ar leidimų neišdavimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ar galiojimo panaikinimo ir sertifikatų karinę įrangą gaminančioms įmonėms gavėjoms neišdavimo, sertifikatų galiojimo sustabdymo, sertifikatų galiojimo sustabdymo panaikinimo ar sertifikatų galiojimo panaikinimo.</p> <p>Komisijos sprendimai priimami posėdyje dalyvaujančių Komisijos narių balsų dauguma. Komisijos narys, nedalyvaujantis posėdyje, savo nuomonę iš anksto gali pateikti raštu.</p> <p>Kaip atliekama kontrolė kaip laikomasi reikalavimų ūkio subjektuose nustatyta Kontrolės atlikimo taisyklėse.</p> <p>Įstatymo 8 straipsnio 2 ir 5 dalių, nuostatos dėl dvejopo naudojimo prekių eksportui ar tranzitui taikomų reikalavimų kreiptis leidimo ar uždrausti įgyvendinamos Licencijavimo taisyklėse.</p> <p>Reglamento preambulės 16 p. nurodyta, kad Dvejopo naudojimo prekių tranzitą valdžios institucijos gali tam tikromis aplinkybėmis uždrausti ne Sąjungos dvejopo naudojimo prekių tranzitą, jei jos, remdamosi žvalgybos informacija ar kitais šaltiniais, turi pagrįstų priežasčių įtarti, jog tos prekės, visos ar iš dalies, yra arba gali būti skirtos galutiniam kariniam naudojimui valstybėje, kuriai taikomas ginklų embargas, arba masinio naikinimo ginklams arba jų siuntimo į taikinių sistemoms platinti;</p> <p>Tranzito uždraudimo tvarka – vienareikšmiškai susijusi su muitinės procedūromis, kurios yra nustatytos ir galioja uždraudžiant tranzitą. (Muitinės įstatymas) Tačiau norime pažymėti, kad ne ES prekių tranzitą muitinės uždraudžia gavus žvalgybos informacijos (Reglamento preambulės 16 p. nurodyta, kad Dvejopo naudojimo prekių tranzitą valdžios institucijos gali tam tikromis aplinkybėmis uždrausti ne Sąjungos dvejopo naudojimo prekių tranzitą, jei jos, remdamosi žvalgybos informacija ar kitais šaltiniais, turi pagrįstų priežasčių įtarti, jog tos prekės, visos ar iš dalies, yra arba gali būti skirtos galutiniam kariniam naudojimui valstybėje, kuriai taikomas ginklų embargas, arba masinio naikinimo ginklams arba jų siuntimo į taikinių sistemoms platinti).</p>
--	---

	<p>ties patvirtinti nacionalinį kontroliuojamų prekių sąrašą, jį viešai paskelbdama Ekonomikos ir inovacijų ministerijos interneto svetainėje arba teisės aktų registre (toku būdu visi potencialūs eksportuotojai turėtų galimybę susipažinti su prekėmis, kurių eksportui, vadovaujantis Reglamento 4 straipsnio 1 dalimi, reikalingas leidimas). Pažymime, kad tokius kontroliuojamų dvejopo naudojimo prekių, neišvardytų Reglamento I priede, sąrašus turi daugelis valstybių narių.</p>	<p>Atsižvelgiant į pateiktus VSD siūlymus buvo papildytas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nutarimo 5.4.2 punktas, - Papildytas Licencijavimo taisyklių 7 punktas: <p>7. Išduotos licencijos registruojamos Ekonomikos ir inovacijų ministerijoje. Ekonomikos ir inovacijų ministerija ir Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Muitinės departamentas) keičiasi informacija apie Ekonomikos ir inovacijų ministerijos išduotas licencijas. Muitinės departamentas, gavęs žvalgybos informacijos, dėl eksporto licencijos ar tranzito leidimo reikalavimo taikymo Reglamento (ES) 2021/821 4 straipsnio 1 dalyje nurodytiems naudojimui tikslams raštu informuoja Ekonomikos ir inovacijų ministeriją ir Komisiją strateginių prekių licencijavimo klausimams spręsti.</p> <p>Patikslintas 14.4 p. Ekonomikos ir inovacijų ministerijai informavus apie leidimo reikalavimą, pagal Reglamento 7 straipsnio nuostatas, norintis gauti tranzito leidimą gabenti tranzitu dvejopo naudojimo prekes, išvardytas Reglamento (ES) 2021/821 I priede, ir I priede neišvardytas dvejopo naudojimo prekes.</p> <p>Papildytas 44 ir 45 p. tikslint, kad gavus informacijos dėl kontrolės taikymo dvejopo naudojimo prekių eksportui ar tranzitui Reglamento (ES) 2021/821 4 straipsnio 1 dalyje nurodytiems naudojimui tikslams, EIMIN sušaukia Komisijos posėdį. Muitinės departamentas informuojamas dėl tranzito uždraudimo.</p>
	<p>6. Valstybės saugumo departamento vertinimu, Nutarimo 4.1 papunkčiu Ekonomikos ir inovacijų ministerijai formuojamas pavedimas patvirtinti Komisijos darbo reglamentą neturi teisinio pagrindo. Vadovaudamasi Įstatymo 5 straipsnio 2 dalimi, Vyriausybė (ne jos įgaliota institucija) turi nustatyti klausimų svarstymo Komisijoje tvarką. Būtent darbo reglamentas apsprendžia Komisijos darbo tvarką, svarstant jos kompetencijai priskirtus klausimus, todėl šie teisiniai santykiai priskirtini Vyriausybės kompetencijai. Siūlome Nutarimo 4.1 papunktyje atsisakyti žodžių „ir jos darbo reglamentą“, o Komisijos darbo tvarką sureglamentuoti šiame Projekte.</p>	<p>Atsižvelgta.</p> <p>Papildytas nutarimo projektas 3.2 punktu - Komisija sprendžia klausimus, susijusius su strateginių prekių eksporto, importo, tranzito, tarpininkavimo, techninės pagalbos, siuntimo Europos Sąjungoje (toliau – Sąjunga) ir įvežimo iš valstybės narės licencijavimu, galutinį panaudojimą patvirtinančių dokumentų ir sertifikatų karinę įrangą gaminančioms įmonėms gavėjoms išdavimu bei kontrolės atlikimu, taip pat atlieka kitas Komisijos darbo reglamente nustatytas funkcijas;</p> <p>Klausimų, susijusių su kontrole svarstymas nustatomas šiuo Vyriausybės nutarimu ir juo patvirtinamomis taisyklėmis. Įstatymo 2 straipsnyje nustatyta, kad Ekonomikos ir inovacijų ministerija organizuoja ir koordinuoja kontrolės darbus ir juos vykdo su kitomis institucijomis, ir klausimai taip pat svarstomi Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos sudaromoje Komisijoje. Taigi</p>

		<p>Vyriausybės nutarimu sudaroma Komisija ir Vyriausybė įpareigoja EIM patvirtinti Komisijos personalinę sudėtį ir darbo reglamentą. Tai svarbu nustatant Komisijos darbo organizavimą, komisijos narių pareigas ir teises.</p> <p>Papildytas Licencijavimo taisyklių 21 p. - Komisija teikia išvadas ir pasiūlymus Ekonomikos ir Inovacijų ministerijai dėl strateginių prekių eksporto, importo, tranzito, tarpininkavimo, techninės pagalbos, siuntimo Europos Sąjungoje (toliau – Sąjunga) ir įvežimo iš valstybės narės licencijų ir leidimų galutinį panaudojimą patvirtinančių dokumentų ir sertifikatų karinę įrangą gaminančioms įmonėms gavėjoms išdavimo, priima sprendimus dėl licencijų ar leidimų neišdavimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ar galiojimo panaikinimo ir sertifikatų karinę įrangą gaminančioms įmonėms gavėjoms neišdavimo, sertifikatų galiojimo sustabdymo, sertifikatų galiojimo sustabdymo panaikinimo ar sertifikatų galiojimo panaikinimo;</p> <p>Komisijos sprendimai priimami posėdyje dalyvaujančių Komisijos narių balsų dauguma. Komisijos narys, nedalyvaujantis posėdyje, savo nuomonę iš anksto gali pateikti raštu.</p>
	<p>8. Taisyklių 2.3 papunktyje pateikiama galutinio panaudojimo sertifikato sąvoka, nors iš tolesnių Taisyklių nuostatų (14.1.2, 14.2.2, 14.3.3, 14.4.2, 14.5.2, 14.5.3, 14.6.2, 14.9.2, 14.13.2 papunkčiai) matyti, kad šis dokumentas nėra privalomas, t. y. prašymą teikiantys subjektai vietoj jo gali pateikti bet kokią dokumentą, kuriam reikalavimai minėtuose papunkčiuose nustatomi skirtingi, pavyzdžiui, pagal Taisyklių 14.1.2 papunktį galutinio panaudojimo ir neperdavimo įsipareigojimus patvirtinančiame dokumente turi būti pateikta informacija apie prekių galutinį vartotoją, prekių galutinio panaudojimo tikslą, nurodyta galutinė paskirties šalis ir kompetentingos institucijos patvirtinimas, tačiau pagal Taisyklių 14.5.2 papunktį tokiame dokumente gali būti nurodyti tik galutinio panaudojimo ir neperdavimo įsipareigojimai. Taigi, tokia sąvoka ne tik nekuria pridėtinės vertės, bet ir klaidina. Atsižvelgiant į tai, siūlytina Taisyklėse pateikti ne galutinio panaudojimo sertifikatą, o galutinio panaudojimo ir neperdavimo įsipareigojimus patvirtinančio dokumento sąvoką, anksčiau nurodytuose Taisyklių papunkčiuose nustatant, kad turi būti pateiktas galutinio panaudojimo ir neperdavimo įsipareigojimus patvirtinantis dokumentas, tačiau šiuose papunkčiuose nebekartojant sąvokoje įvardytų šiam dokumentui keliamų reikalavimų. Siūlytume galutinio panaudojimo ir neperdavimo įsipareigojimus patvirtinantį dokumentą apibrėžti taip:</p>	<p>Iš dalies atsižvelgta</p> <p>Papildytas Licencijavimo taisyklių 14,11 p.:</p> <p>14.11. norintis gauti tranzito licenciją karinę įrangą vežti tranzitu:</p> <p>14.11.1. šalies eksportuotojos kompetentingos institucijos išduotos eksporto licencijos kopiją arba patvirtinimą, kad šalyje eksportuotojoje eksporto licencija neišduodama;</p> <p>14.11.2. dokumentą, kuriame pateikta informacija apie karinės įrangos galutinį vartotoją ir galutinio panaudojimo tikslą;</p> <p>Remiantis tarptautine praktika, galutinio panaudojimo patvirtinimo dokumentas (Importo sertifikatas) turi būti pateiktas per 6 mėn. nuo jo išdavimo dienos, nes pačiame dokumente nurodyta jo galiojimo data.</p> <p>Konkrečiu atveju, jeigu kyla abejonių dėl svarstomo prašymo ir nurodyto galutinio panaudojimo, licencijavimo taisyklėse numatyta nuostata, kad galima prašyti papildomos informacijos.</p> <p>Karinės įrangos tranzitui visais atvejais reikalinga tranzito licencija.</p> <p>14.11 Prašoma pateikti – šalies eksportuotojos kompetentingos institucijos</p>

	<p>„2.3. Galutinio panaudojimo ir neperdavimo įsipareigojimus patvirtinantis dokumentas – šalies importuotojos ar gavėjos kompetentingos institucijos išduotas arba patvirtintas dokumentas, kuriame nurodyta galutinė paskirties šalis ir pateikta informacija apie eksportuojamų arba siunčiamų strateginių prekių galutinį vartotoją, galutinio panaudojimo tikslą, patvirtinti galutinio panaudojimo ir neperdavimo įsipareigojimai. Jei galutinio panaudojimo ir neperdavimo įsipareigojimus patvirtinančiame dokumente nėra nurodytas jo galiojimo laikas, laikoma, kad šis dokumentas galioja vienerius metus nuo jo išdavimo ar patvirtinimo.“</p> <p>Valstybės saugumo departamento vertinimu, Taisyklių 14.1.2, 14.2.2, 14.3.3, 14.4.2, 14.5.2, 14.5.3, 14.6.2, 14.9.2, 14.13.2 papunkčiuose atsisakius galutinio panaudojimo ir neperdavimo įsipareigojimus patvirtinamam dokumentui keliamų reikalavimų ir juos unifikuojus siūlomoje sąvokoje, bus užtikrinta, kad prašymą teikiantys subjektai pateiks visą informaciją, kuri būtina įvertinti galutinį prekės panaudojimą ir taip užtikrinti efektyvią kontrolę. Kartu atkreipiame dėmesį, kad reikalavimas pateikti galutinio panaudojimo ir neperdavimo įsipareigojimus patvirtinantį dokumentą nėra numatytas 14.11 papunktyje, todėl siūlome jį papildyti atitinkamu papunkčiu, nes galutinio panaudojimo įvertinimas karinės įrangos tranzito atveju ne mažiau aktualus nei dvejopo naudojimo prekių tranzito atveju (Taisyklių 14.4.2 papunktis).</p> <p>Papildomai atkreipiame dėmesį, kad Taisyklių skyriuje, reglamentuojančiame prašymų pateikimą, galėtų būti nustatyta, kad galutinį panaudojimą patvirtinantį dokumentą prašymus teikiantys subjektai gali užpildyti naudodami Ekonomikos ir inovacijų ministerijos interneto svetainėje skelbiamą elektroninį šabloną ar pan., nes tokia nuostata nėra sąvokos dalykas.</p>	<p>išduotos eksporto licencijos kopiją arba patvirtinimą, kad šalyje eksportuotojoje eksporto licencija neišduodama; Prašymo formoje (EK-4) numatyta pateikti Importo sertifikato ar galutinio panaudojimo dokumento numerį, jei taikoma (<i>An Import Certificate or an End-use document number, if applicable</i>). Tranzito atveju yra svarbu matyti eksportuojančios šalies leidimą, o importo sertifikatas arba galutinio vartotojo patvirtinimas yra skirtas tos šalies kompetentingai institucijai, kuri išduoda licenciją.</p> <p>Nuostata nėra nauja ir paengta atsižvelgiant į tarptautinę praktiką.</p>
	<p>9. Atkreiptinas dėmesys, kad Taisyklių 3 punktas netikslus ir neišsamus, t. y. nenumato Reglamente nustatytų nacionalinių bendrųjų eksporto leidimų (Reglamento 2 straipsnio 16 punktas ir 12 straipsnio 1 dalies (c) punktas) ir didelio projekto leidimų (Reglamento 2 straipsnio 14 punktas). Pažymėtina, kad Taisyklėse apskritai nėra numatyta nacionalinių bendrųjų eksporto leidimų ir didelio projekto leidimų išdavimo galimybė, tad siūlytina Taisyklės pildyti ir šiuo aspektu. Be to, atsižvelgiant į tai, kad karinės įrangos eksporto, importo, įvežimo, tranzito, tarpininkavimo, techninės pagalbos, siuntimo Europos Sąjungoje licencijų rūšys nustatytos Įstatyme, o dvejopo naudojimo prekių eksporto, importo, įvežimo, tranzito, tarpininkavimo, techninės pagalbos, siuntimo Europos Sąjungoje licencijų bei leidimų rūšys nustatytos Reglamente,</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Nacionalinių bendrųjų eksporto leidimai – neprivalomi, ir remiantis nacionaline praktika, neaktualūs.</p> <p>Dėl nurodytų „didelio projekto leidimų“ atsižvelgėme tokiu būdu, - norintis gauti licenciją dalyvauti didelio masto projekte, teikia prašymą dėl visuotinės eksporto licencijos išdavimo. Papildėme 14.2 punktą.</p> <p><i>Reglamente apibrėžta, kad didelio projekto leidimas – individualus eksporto leidimas arba visuotinis eksporto leidimas, suteikiamas vienam konkrečiam eksportuotojui, kurį turėdamas jis gali eksportuoti tam tikros rūšies ar</i></p>

	<p>siūlytina atsisakyti Taisyklių antrojo skyriaus „Licencijų rūšys“ kaip perteklinio, taip pat siūlytina iš esmės peržiūrėti ir keisti Taisyklių struktūrą taip, kad ji būtų nuosekli ir užtikrinanti visų Įstatymo normų įgyvendinimą, o skyrių pavadinimai atitiktų jų turinį.</p>	<p><i> kategorijos dvejopo naudojimo prekes vienam ar keliems konkrečioms galutiniam naudotojams vienoje ar keliose konkrečiose trečiosiose valstybėse konkretaus didelio masto projekto tikslais;</i></p>
	<p>11. Atsižvelgiant į tai, kad Komisija yra patariamoji institucija, o sprendimą išduoti licenciją arba jos neišduoti priima Ekonomikos ir inovacijų ministras (taigi, Komisijos veikloje dalyvaujantys institucijų atstovai neturi informacijos apie galutinį sprendimą), taip pat į tai, kad strateginių prekių kontrolę atliekančioms institucijoms, siekiant tinkamai ir efektyviai atlikti kontrolės funkcijas, būtina disponuoti informacija apie išduotas licencijas, siūlytina Taisyklėse nustatyti, kad Ekonomikos ir inovacijų ministerija strateginių prekių kontrolę atliekančioms institucijoms ir įstaigoms pateikia informaciją apie išduotas licencijas ar leidimus nedelsdama, bet ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo jų išdavimo. Atkreiptinas dėmesys, kad Taisyklių 7 punkte nustatyta, kad Ekonomikos ir inovacijų ministerija keičiasi informacija apie išduotas licencijas su Muitinės departamentu prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Muitinės departamentas). Pažymėtina, kad „keitimasis informacija“ suponuoja informacijos teikimą abejomis kryptimis, tačiau neaišku, kokią informaciją Muitinės departamentas šio punkto pagrindu turėtų teikti Ekonomikos ir inovacijų ministerijai. Jei šia nuostata siekiama nustatyti tik Ekonomikos ir inovacijų ministerijos pareigą, siūlytina rinktis anksčiau pateiktą formuluotę, o jei kartu siekiama nustatyti ir pareigą Muitinės departamentui, siūlytina aiškiai nurodyti, kokią informaciją Ekonomikos ir inovacijų ministerijai teikia Muitinės departamentas.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Netikslinga numatyti administracinę naštą didinančių nuostatų, nes Licencijavimo taisyklių 31, 32, 36 punktuose numatyta, kad licencijos išduodamos elektroniniu būdu per Strateginių prekių licencijavimo informacinę sistemą (STRATLES), kurios vartotojai yra ir prašymus nagrinėjančios kompetentingos institucijos ir kurios momentu matys visą informaciją apie išduodamą licenciją realiu laiku. Taip pat bus galima gauti ir visus suvestinius duomenis apie išduotas licencijas bei prekes, grąžintas, nepanaudotas licencijas ir kt.</p> <p>STRATLES informacinei sistemai pradėjus funkcionuoti, visos dalyvaujančios institucijos galės matyti visą reikalingą informaciją.</p> <p>EIMIN įsakymas dėl STRATLES nuostatų patvirtinimo 2021 m. buvo suderintas su visomis institucijomis</p>
	<p>12. Atsižvelgdami į Reglamento 7 straipsnio 2 dalies nuostatą, kad leidimo reikalavimas tranzitui taikomas subjektui, kuris yra pasirašęs sutartį su gavėju trečiojoje valstybėje, siūlome Taisyklės papildyti 14.4.3 papunkčiu, numatančiu pareigą pateikti sutartį ar kitus dokumentus, patvirtinančius prekių pirkimą–pardavimą. Kartu siūlome tikslinti Taisyklių 14.2.1, 14.6.1 ir 14.9.1 papunkčius atsisakant alternatyvios galimybės pateikti tik informaciją apie numatomą sudaryti sutartį, o 14.3.1 ir 14.12.1 papunkčius, juose numatant, kad turi būti pateikta sutartis ar kitas dokumentas, patvirtinantis prekių pirkimą–pardavimą, nes sutarties sudarymo derybų stadija ar tik informacija apie galimai egzistuojančios sutarties vykdymą (neturint galimybės įvertinti pačios sutarties) nėra pakankama siekiant tinkamai įvertinti galimas rizikas ir užtikrinti efektyvią kontrolę.</p>	<p>Atsižvelgta.</p> <p>14.4.3. punktas papildytas.</p> <p>Dėl Taisyklių 14.2.1, 14.6.1 ir 14.9.1 – neatsižvelgta.</p> <p>Prašymams dėl visuotinių licencijų išdavimo taikomi kitokie reikalavimai, pagal Reglamento nuostatas nustatoma atsakomybė eksportuotojui turėti vidaus kontrolės programą ir teikti pusmetines ataskaitas.</p> <p>Teikiant išvadas, įvertinant pateiktą informaciją ir vertinant rizikos aplinkybes, institucijos visada turi teisę siūlyti išduoti ne visuotinę, o individualią licenciją ar prašyti papildomos informacijos.</p>

	<p>13. Siekdami užtikrinti efektyvią karinės įrangos kontrolę, siūlytume Taisyklių 14.5.4 papunktyje numatyti, kad kontroliuojami ne tik kitų valstybių narių taikomi karinės įrangos eksporto apribojimai, bet ir draugiškų šalių ir šalių sąjungininkių apribojimai eksportuoti prekes tik gavus jų leidimą, šiame papunktyje po žodžių „valstybės narės“ įrašant žodžius „ar NATO valstybės narės“. Siūlymas aktualus atsižvelgiant į Reglamento preambulės 17 punkto nuostatą, kad „atsakomybė priimant sprendimus dėl <...> ne Sąjungos dvejopo naudojimo prekių tranzito <...> tenka nacionalinėms valdžios institucijoms“, bei Tarybos bendrosios pozicijos 2008/944/BUSP Penktąjį kriterijų, pagal kurį valstybė narė atsako ne tik už valstybių narių ir teritorijų išorės santykius, bet ir draugiškų šalių ir šalių sąjungininkių nacionalinį saugumą, galimą eksporto poveikį šių šalių gynybos ir saugumo interesams. Turimais duomenimis, praktikoje pasitaiko atvejų, kai Lietuvos subjektai importuoja į Reglamento I priedą patenkančias dvejopo naudojimo prekes, kurių tolesniam prekių eksportui JAV Vyriausybė numato reikalavimą gauti jos leidimą. Atsižvelgdami į išdėstytą, siūlytume tokią kontrolę taikyti ir dvejopo naudojimo prekių eksportui, Taisyklių 14.2 papunktį papildant nauju papunkčiu, analogišku 14.5.4 papunkčiui.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Taisyklių 14.5.4 papunktyje nustatomi reikalavimai dėl karinės įrangos, ne dėl dvejopo naudojimo prekių.</p> <p>Čia taikomos Direktyvos 43/2009 nuostatos. Karinės įrangos įvežimui iš kitos valstybės narės leidimo nereikalaujama, todėl numatyta, prašyti informacijos dėl galimų apribojimų. Importuojant karinę įrangą, jeigu eksportuojančiai šaliai reikia garantijų, prašoma pateikti importą sertifikatą ir/ar galutinį panaudojimą.</p> <p>Atsižvelgta į pasiūlymą dėl 14.2. punkto papildymo.</p>
	<p>14. Siekdami įgyvendinti Įstatymo 5 straipsnio 2 dalies nuostatą (Ekonomikos ir inovacijų ministerija strateginių prekių kontrolę vykdo kartu su kitomis institucijomis) ir atsižvelgdami į Taisyklių 31.1 papunkčio bei 54–56 punktų nuostatas, siūlome Taisyklės papildyti punktu, įpareigojančiu Ekonomikos ir inovacijų ministeriją strateginių prekių kontrolę atliekančioms institucijoms kasmet pateikti apibendrintą kalendorinių metų informaciją apie išduotas, panaudotas, grąžintas nepanaudotas licencijas ar leidimus, taip pat faktiškai eksportuotų, persiųstų, importuotų ar įvežtų strateginių prekių ar strateginių prekių, dėl kurių buvo teiktos tarpininkavimo paslaugos ar techninė pagalba, pavadinimus, jų kiekį, vertę, šalių pavadinimus, taip pat uždrausto tranzito arba eksporto atvejus ir kitą strateginių prekių kontrolei vykdyti reikšmingą informaciją. Toks punktas kartu su Taisyklių 7 punktu (taip pat žr. šio rašto 11 punktą) galėtų būti Taisyklių baigiamųjų nuostatų reguliavimo dalykas.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Netikslinga Licencijavimo taisyklių pildyti atskiru administracinę naštą didinančia nuostata, nes licencijavimas bus vykdomas per STRATLES sistemą, kuri numato įvairias informacijos paieškos funkcijas.</p> <p>Argumentai pateikti prie 11 pastabos.</p> <p>STRATLES informacinei sistemai pradėjus funkcionuoti, visos dalyvaujančios institucijos galės matyti visą reikalingą informaciją.</p> <p>EIMIN įsakymas dėl STRATLES nuostatų patvirtinimo 2021 m. buvo suderintas su visomis institucijomis</p> <p>Taip pat pažymėtina, kad EIM kasmet rengia, o URM teikia ataskaitas Europos Komisijai apie eksportuotas strategines prekes (ši informacija ir dabar prieinama institucijoms).</p>
	<p>16. Pažymime, kad iš Strateginių prekių kontrolės vykdymo taisyklių (toliau – Kontrolės taisyklės) 3 punkto ir tolesnių Kontrolės taisyklių nuostatų nėra aišku, ar strateginių prekių kontrolę atliekančios institucijos turi teisę, kaip numanytina iš Kontrolės taisyklių 4 punkto, savo iniciatyva atlikti kontrolės</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Jeigu institucijos turi teisę pagal institucijos nuostatus ir atliekamas funkcijas atlikti kontrolę, gali tai daryti kitų teisės aktų nustatyta tvarka.</p> <p>Strateginių prekių kontrolės vykdymo taisyklių nuostatos to nenumato, o</p>

	<p>veiksmus, ar tokia kontrolė gali būti atlikta tik kažkam (3.1 ir 3.3 papunkčiuose nurodytina, kam teikiamas pasiūlymas ar prašymas) pateikus pasiūlymą atlikti tokią kontrolę. Siekdami teisinio aiškumo, siūlome Kontrolės taisyklių 3 punktą papildyti papunkčiu, numatančiu, kad kontrolė gali būti atliekama kontrolę atliekančių valstybės institucijų ar įstaigų iniciatyva. Papildomai turėtų būti sureglamentuota, kokių veiksmų imasi pasiūlymą gavusi institucija.</p>	<p>numato koordinuotus institucijų veiksmus ir keitimąsi informacija.</p> <p>EIM, kaip strateginių prekių kontrolę koordinuojanti institucija, gavusi kitos institucijos ar Komisijos pasiūlymą, organizuoja tokį patikrinimą.</p>
	<p>18. Valstybės saugumo departamento vertinimu, Kontrolės taisyklių 5 punktu nepagrįstai susiaurinama kontrolės sritis. Pažymėtina, kad Įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatyta, kad strateginių prekių kontrolė atliekama tikrinant, kaip laikomasi Įstatymo ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių strateginių prekių kontrolę, reikalavimų, todėl prekių atitikties prašyme ar licencijoje nurodytiems parametrams bei jų išmanymo tikrinimas nėra pakankamas siekiant užtikrinti Įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatytą reikalavimą. Pažymime, kad teisės aktai strateginių prekių apyvarta užsiimantiems ūkio subjektams nustato įvairias pareigas, pavyzdžiui, gauti reikiamą licenciją ar leidimą (Reglamento ir Įstatymo reikalavimai konkrečioms licencijoms ir leidimams), informuoti kompetentingą instituciją apie eksportuojamų prekių panaudojimo tikslus (Reglamento 4 straipsnio 2 dalis), tvarkyti išsamius eksportuotų prekių, tarpininkavimo paslaugų arba techninės pagalbos registrus (Reglamento 27 straipsnis), sertifikuotis dėl patikimumo (Įstatymo 7 straipsnio 6 dalis), grąžinti licencijas (Taisyklių 31.1 papunktis), laikytis licencijose nustatytų jų naudojimo sąlygų ir eksporto apribojimų (Taisyklių 37 punktas), reguliariai teikti informaciją Ekonomikos ir inovacijų ministerijai (Taisyklių 54–56 punktai) ir kt. Atkreipiame dėmesį, kad Kontrolės 5 punkto formuluotė net nesuteiktų teisės patikrinti, ar visoms prekėms buvo gautos reikalingos licencijos ir leidimai. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, siūlytina Kontrolės taisyklių 6 punktą papildyti nauju papunkčiu, nustatančiu, kad kontrole taip pat siekiama užtikrinti, kad nėra pažeidžiami strateginių prekių kontrolę reglamentuojančių teisės aktų reikalavimai.</p>	<p>Atsižvelgta.</p> <p>Papildytas Kontrolės vykdymo taisyklių 6 punktas (dėl Strateginių prekių kontrolės įstatymo 14 straipsnio 1 dalyje nurodytų teisių)</p>
	<p>19. Siekiant užtikrinti veiksmingą galutinio panaudojimo kontrolę, nuolatinė ir planinė kontrolė turėtų būti vykdoma ne tik tų importuotų prekių, kurių galutinį panaudojimą patvirtino Energetikos ir inovacijų ministerija kartu su Valstybine atominės energetikos saugos inspekcija, atžvilgiu (kaip numatoma Kontrolės taisyklių 8 punkte), tačiau visų importuotų strateginių prekių atžvilgiu. Todėl siūlytina Kontrolės taisyklėse nustatyti, kad importuotų prekių galutinis panaudojimas tikrinamas pagal ekonomikos ir inovacijų ministro patvirtintą planą, bet ne rečiau kaip kartą per metus (svarstytinas ir kitoks privalomo</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Kontrolės taisyklių 8 punkte numatyta kontrolė susijusi su branduoline sauga, todėl ši nuolatinė ir planinė kontrolė vykdoma dėl prekių, kurių galutinį panaudojimą patvirtina Ekonomikos ir inovacijų ministerija kartu su Valstybine atominės energetikos saugos inspekcija.</p> <p>Kadangi licencijos importui iš trečiųjų šalių išduodamos karinės įrangos prekėms, Kontrolės vykdymo taisyklėse numatytų nuostatų pakanka.</p> <p>Papildomas nuostatas dėl patikrinimo periodiškumo siūlysiame numatyti</p>

	periodiškumo terminas).	Strateginių prekių komisijos darbo reglamente, atsižvelgiant į žmogiškųjų išteklių galimybes.
	<p>20. Siekdami unifikuoti strateginių prekių kontrolės atlikimo procedūrą ir tokios kontrolės fiksavimą, siūlome Kontrolės taisyklių 9.3 papunktyje atsisakyti nuostatos, kad surašomas „kontrolę atlikusios valstybės institucijos ar įstaigos nustatyta tvarka patikrinimo aktas ar kitas panašus dokumentas“ (Valstybės saugumo departamento vertinimu, reikalavimas visoms keturiolikai strateginių prekių kontrolę atliekančių valstybės institucijų nusistatyti patikrinimo akto formą ir (ar) jo surašymo tvarką yra neproporcingas ir neatitinkantis protingumo bei teisėkūros ekonomiškumo principų), o patikrinimo akto formą nustatyti kaip Kontrolės taisyklių priedą.</p>	<p>Iš dalies atsižvelgta. Patikslinta 9.3 papunkčio redakcija. Nėra reikalavimo institucijai nustatyti patikrinimo akto formą, jeigu tokia nenumatyta.</p>